

Posudek oponenta diplomové práce

Jméno diplomantky: **Bc. Žaneta Plechatá**

Obor studia: učitelství pro SŠ, obor ČJ-D

Název diplomové práce: **Otrokářství a přesídlování v nejstarší české literatuře**

Jméno posuzovatele: PhDr. Mgr. David Franta, Ph.D. (KČJ FPE ZČU v Plzni)

Diplomantčino téma je velmi zajímavé, uchopené navíc v analýzách textových památek starší české literatury poměrně pečlivě. Největší přínos práce tkví v sestavení obrazu otrokářství a přesídlování z doložitelných excerpt z právních textů, legend svatováclavských, vojtěšských, ludmilských, prokopských a *Kosmovy kroniky*. Na práci je znát, že diplomantka se věnovala vypisování těchto motivických zmínek průběžně, souvisle a systematicky. Práce by byla ještě zajímavější, pokud by se její autorka seznámila s monografií Tomáše Petráčka: *Nevolníci a svobodní*, Praha: Argo, 2013, kde by našla zmínky i otroctví v českých zemích 10.–12. století.

Z chyb je nutné uvést chaotickou etymologii slova *otrok* (s. 4). Diplomantka cituje Machkovu studii z *Naší řeči*, ale její formulace spíše připomíná wikipedii, kde se nepřesně píše o původu slov příbuzných ke slovu *otrok*, proto by bylo záhodno v práci uvést, že např. *otroczyca* pochází z polštiny, *otrok* ve významu dítě ze slovinštiny.

Co se týče dalších chyb: je třeba uvádět uvozovky podle českého standardu, nikoliv anglosaského (s. 7, pozn. 22); diplomantka neumí (žel bohu) zapisovat odbornou literaturu – správně by mělo být např. J[armila] Štěpková, [XY] *Numismatické listy* 20, 1955, [č. 6], s. 137–139; odstrašujícím zápisem referenční literatury je zápis studie Petra Charváta na s. 45, pozn. 167. Zápis pramenů a odborné literatury v seznamu použitých zdrojů je nedůsledný, u studií chybí stránkové rozmezí, u monografií chybí nakladatelství, u Holinkovy knihy má být uvedeno 119 s., nikoliv s. 119, nelze prostě uvést jen *Ottův slovník naučný* bez dalších informací. Zkratka *stsl.* neznamena *staroslovenská*, nýbrž *staroslověnská* (s. 3); *Judita Durinská* (s. 13) > *Judita Durynská*; *Blízký Východ* (s. 43) > *Blízký východ*; *východní marka* (s. 44) > *Východní marka* (= Ostmark ≈ Österreich). Na s. 14 je citováno nepřesně z monografie Vladimíra Šmilauera, ten totiž záměrně neužívá pojem *koncovka*; pokud by se měl užít název nějakého morfému, pak by bylo vhodnější *zakončení* nebo z hlediska funkčního *přípona*, protože se např. morfémem *-ice* tvoří nová slova. Zajímavou hypotézu o přesídlení obyvatel polského hradu Hedeč do Čech by bylo třeba opřít i o toponomastickou příručku, volil bych titul Antonín Profous: *Místní jména v Čechách*, sv. 1, Praha: Česká akademie věd a umění, s. 601–602 (též v elektronické podobě). Ikonografie v přílohách je často irelevantní – což nebyli otroci, nevolníci nebo migranti v raném středověku na českém území vůbec zobrazení? A tak zní i můj dotaz, na nějž bych se měla diplomantka při obhajobě své kvalifikační práce zaměřit.

Práci kvůli výše zmíněným pochybením hodnotím jako „**velmi dobrou**“.

Klatovy, 25. srpna 2023

.....
PhDr. Mgr. David Franta, Ph.D.

Souhlasí s originálem
Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta pedagogická
katedra českého jazyka a literatury
Jelínková